

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ।

ਚੇਪੜਾ ਅਤੇ ਗੋਸਾਈਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.ਜੇ.

ਐੱਮ ਐੱਸ.ਟੀ. ਚੰਨਣ ਕੋਰ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਅਪੀਲੈਂਟ।

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ TARO ਅਤੇ ਹੋਰ, — ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1950 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 379

1957 Dec, 4<sup>th</sup>

ਕਸਟਮ-ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ-ਕੀ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ-ਇਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮ-ਕੀ ਮਿਤਕ ਧੀ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਸਿੱਧੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ।

ਜਦੋਂ ਮਰਦ ਵੰਸ਼ਜ ਹਨ ਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਵੰਸ਼ਜ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪੂਰਵਜ, ਜੋ ਜਿਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ। . ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੇਦ ਕਿਉਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਚੀ ਸੀ; ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਮਾਮਲਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼-ਧਾਰਕ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸਮਾਨ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ.ਸੀ. ਬਹਿਲ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਮਿਤੀ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਆਗਸਟੀਨ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਮਿਤੀ 28 ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਦਿਨ, 1949, ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ 5/6 ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 43 ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, 44, 46 ਅਤੇ 47 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਐਮ.ਆਰ. ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਐਸ ਐਲ ਪੁਰੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਚੇਪੜਾ, ਜੇ. । ਇਸ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਪਿੰਡ ਲੱਖੇਵਾਲ, ਤਹਿਸੀਲ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਜੱਟ ਹਨ। ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਆਖਰੀ ਮਰਦ-ਧਾਰਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਵਾਵਾਂ Msts. ਤਬੀ ਤੇ ਮਾਨ ਕੌਰ, ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਪਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਈਆਂ। ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਛੇ ਧੀਆਂ ਸਨ, ਤਾਰੇ, ਬਚਨੇ, ਰੂੜੀ, ਗੁਰੇ, ਉਦੂ ਅਤੇ ਚੰਨਣ ਕੌਰ।

ਦੇ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਧੀ ਚੰਨਣ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਾਰੇ ਅਤੇ ਬਚਨੇ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਪੂਰਵ-ਮੁਕਤ ਧੀਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਲਟਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਅਸਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 2 ਜੁਲਾਈ, 1946 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਵਿਧਵਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਚੰਨਣ ਕੌਰ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 5/6ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾਤਮਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਹੀ ਨੁਕਤਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਧੀਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਧੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ਼ 2/3 ਹਿੱਸਾ ਤਾਰੇ ਅਤੇ ਬਚਨੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਰ ਡਬਲਯੂ ਐਚ ਰੈਟੀਗਨ ਦੇ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਦੇ ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ-

"ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਦੇ ਨਾਨੇ ਦੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਤੇ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਸਫੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਉਤਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਬਚ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ।

ਜੇਕਰ ਧੀ ਨੂੰ ਖੁਦ, ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕੋਈ ਬਿਹਤਰ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਾੜੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਚੀ ਸੀ। ਟੇਕੈਤ ਗਵੇਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਸਾਹੀ ਦੇਵ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਉਦੈ ਨਾਥ ਸਾਹੀ, ਦੇਵ (1), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੰਬੇਲੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਸ਼ਨਾ (2), ਗੋਬਿੰਦਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਨੰਦੂ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3), ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਲਿਮਟਿਡ ਕਾਨੂ ਬਨਾਮ ਉਮਦੱਤ ਹੰਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (4), ਸੱਯਦ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਊਟ ਅਜ਼ੀਮ-ਉਨ-ਨਿਸਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (5), ਅਹਿਮਦ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (6)। ਸਿਧਾਂਤ ਹੁਣ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਪੂਰਵ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਮਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਯਮ ਮੌਜੂਦਾ ਵਰਗੇ ਕੇਸ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਵਾਦ ਇੱਕ ਧੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੂਰਵ ਧੀਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਮੁਸੱਮਤ ਲੋਰਾਂਡੀ ਬਨਾਮ ਨਿਹਾਲ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (7) ਵਿੱਚ ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਖਤ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਨਿਯਮ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਅਧੀਨ ਧੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ, ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੋਪ੍ਰੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

(1) 31 ਆਈ.ਸੀ. 691-92.

(2) 78 ਆਈ.ਸੀ. 778.

(3) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ.5 Lah. 450.

(4) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 9 Lah. 291.

(5) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 Lah. 540

(6) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1936 Lah. 809.

(7) ਆਈ.ਐਲ.ਆਰ. 6 Lah. 124.

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ, ਖਾਸ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਨਿਯਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਆਮ ਰਿਵਾਜ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਜਮਾਂਦਰੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇਵਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਸਿੱਧੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਨਿਯਮ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਤਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ। ਜਦੋਂ ਮਰਦ ਵੰਸ਼ਜ ਹਨ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਖੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਵੰਸ਼ਜ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪੂਰਵਜ, ਜੋ ਜਿਉਂਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ। . ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੇਦ ਕਿਉਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਉਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਚੀ ਸੀ; ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਕਥਿਤ ਅੰਤਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮਾਮਲਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼-ਧਾਰਕ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ।

ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਦਈ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ 5/6ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ

ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਛਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਪੂਰਵ-ਧੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਮੁਦਈ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਚੰਨਣ ਕੋਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਲੋਕਸ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬੇਟੀਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਫਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਮੰਨਿਆ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

**ਡਿਸਕਲੇਮਰ:-** ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਕ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੂਜਾ ਗੁਪਤਾ